

ירושלים, י"ב בתמוז, תשע"ה

29 ביוני, 2015

חוזר מס' ח-06-2470

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי

הנדון: כרטיסי חיוב

(הוראת ניהול בנקאי תקין 470)

מבוא

1. תקן EMV (Europay MasterCard Visa) הוא אוסף מפרטים שפותחו ע"י הארגונים הבינלאומיים לכרטיסי אשראי¹ במטרה לספק מתכונת אחידה ומאובטחת לעסקאות תשלום בכרטיס חיוב בעל שבב (כרטיס חכם), באמצעות מכשיר למשיכת מזומן (ATM) או באמצעות מסוף בנקודת המכירה (POS), התומכים בתקן. המפרטים מתייחסים לעסקאות "כרטיס נוכח" הן בעסקאות מגע (contact) הן בעסקאות ללא מגע (contactless).
2. כדי להתמודד עם שימוש לרעה בעסקאות "כרטיס נוכח" נכללו בתקן ה-EMV מנגנוני אבטחה כנגד סוגי הונאה שונים כגון זיוף והעתקה, אובדן וגניבה וכד'. מנגנונים אלה מבוססים על זיהוי מחזיק הכרטיס באמצעות הקשת קוד סודי (PIN). ה-EMV מתייחס לרמת הרכיב הפיזי (שבב וקורא כרטיס), התקשורת ואפליקציית התשלום.
3. כחלק ממעבר מערך התשלומים בישראל לתקן EMV בכלל והטמעת השימוש בכרטיסים חכמים בישראל בפרט, החל מינואר 2016 יופעל ע"י חברת שירותי בנקאות אוטומטיים בע"מ פרוטוקול "אשראית EMV", באמצעותו יאושרו ויסלקו עסקאות המבוצעות במסופים חכמים.
4. בנק ישראל רואה חשיבות במעבר מערך התשלומים בישראל לתקן EMV. המעבר נועד, בין היתר:
  - 4.1. לצמצם פוטנציאל ההונאות הקיים בשימוש בכרטיסים מגנטיים, ובכך לתרום לחיזוק אמונם ובטחונם של לקוחות התאגידים הבנקאיים ובתי העסק המשתמשים בכרטיסי חיוב;

¹ התקן מנוהל על ידי EMVCo קונסרציום בבעלות של בבעלות 6 גופים בינלאומיים לכרטיסי אשראי.

4.2. לאפשר ללקוחות התאגידיים הבנקאיים להשתמש בכרטיסי חיוב בחו"ל בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים וללא המגבלות הקיימות כיום בחלק מהשווקים בנוגע לעסקאות פס מגנטי;

4.3. לעודד תחרות בתחום סליקת העסקאות בכרטיסי חיוב והתפתחות אמצעי תשלום מתקדמים.

5. בנוסף, תוקנו בהוראה זו היבטים שונים הקשורים לקידום השימוש בכרטיס חיוב מידי ובכרטיס נטען, כצעדים נוספים לצורך הגברת התחרות כאמור.

6. לאור האמור, ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגידה, תיקנתי הוראה זו.

התיקונים להוראה

7. לסעיף 2 "הגדרות" התווספו המונחים "כרטיס חיוב מידי", "כרטיס נטען", "עסקת חיוב מידי" ו"סולק".

8. סעיף 16 - המרת עסקאות במט"ח לשקלים – הסעיף בוטל.

דברי הסבר

הנושא הוסדר בתיקון מיום 1.2.15 לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח – 2008, ועל כן הסעיף נמחק מההוראה.

9. פרק "כרטיס חיוב מידי וכרטיס נטען" התווסף להוראה.

9.1. סעיף 17 קובע את מועד העברת הכספים בעסקאות חיוב מידי. במסגרת הסעיף נקבע, כי בעסקאות חיוב מידי על המנפיק להעביר את הכספים לסולק לכל היותר בתוך 2 ימי עסקים ממועד שידור העסקה, ועל הסולק להעביר לבית העסק את כספי העסקאות שבוצעו, לכל היותר בתוך 3 ימי עסקים ממועד שידור העסקה. כמו כן, בעסקה המתבצעת בכרטיס חיוב מידי יתבצע חיוב הלקוח בערך יום שידור העסקה.

דברי הסבר

סעיף 17(א) קובע, כי בכרטיס חיוב מידי חיוב הלקוח יתבצע בערך יום שידור העסקה. זאת על מנת לייחד את כרטיס החיוב המידי, ככרטיס המשמש תחליף למזומן עבור הצרכן, שכן הוא מאפשר ביצוע תשלומים בבתי עסק באמצעות חיוב מידי של חשבון עובר ושב.

סעיפים 17(ב)-(ג) מתייחסים לכרטיס חיוב מידי ולכרטיס נטען. על פי הנהוג כיום, בכרטיסים אלו אין הבחנה בהסדרי העברת הכספים בין עסקאות חיוב מידי לעסקאות חיוב נדחה. כתוצאה מכך, גם בעסקאות חיוב מידי בתי העסק מקבלים את תמורת העסקה כעשרים יום בממוצע לאחר מועד ביצוע העסקה. הסדר זה אינו מעודד את בתי העסק להעדפת עסקת חיוב מידי בכרטיס חיוב מידי או בכרטיס נטען, על פני עסקת חיוב נדחה. אשר על כן, וכדי שבית העסק יראה בעסקאות אלו תחליף לעסקאות מזומן,

נקבעה בהוראה תקופה להעברת הכספים בין המנפיקים לסולקים ובין הסולקים לבתי עסק, כך שהיא תתבצע בסמוך ככל הניתן למועד ביצוע העסקה.

9.2. סעיף 18 מחייב את המנפיקים להטביע סימון על גבי כרטיס החיוב המיידני והכרטיס הנטען, בעת הנפקתם או בעת חידושם, שיבדיל אותם מיתר כרטיסי החיוב.

דברי הסבר

בידול חזותי של כרטיס החיוב המיידני והכרטיס הנטען באמצעות הטבעת סימון ברור המבהיר את מהות הכרטיס, על גבי הכרטיס, והמבדיל אותו מיתר כרטיסי החיוב, מיועד לסייע ללקוח לבחור בקלות את הכרטיס בו הוא מעוניין לעשות שימוש וכן להגביר את השקיפות והנוחות עבור בתי העסק ומחזיקי הכרטיס. הקביעה כי הטבעת הסימון תתבצע בעת הנפקה או חידוש כרטיס מיועדת להבהיר כי אין צורך במהלך יזום מצד התאגידיים הבנקאיים של החלפת כרטיסים קיימים לצורך ההטבעה.

9.3. בסעיף 19 (א) נקבע, כי בכרטיס חיוב מיידני תוצג כל עסקה בדף חשבון עובר ושב, בסמוך לאחר ביצועה, תוך סימון העסקה כפעולה שבוצעה בחיוב מיידני, ציון תאריך ביצוע העסקה, שם הספק, בהתאם לסעיף 12(1)(א), וסכום העסקה.

דברי הסבר

כיום ניתן גילוי מוגבל בנוגע לעסקאות בכרטיס חיוב מיידני - במסגרת פירוט הפעולות בחשבון עובר ושב מוצג סך החיובים שבוצעו בכרטיס במהלך יום עסקים, ללא פירוט לגבי כל עסקה בנפרד. לאור הצורך בשיקוף מיידני של החיובים בכרטיס חיוב מיידני בחשבון עובר ושב, הן לצורך בקרת הלקוח לצורך איתור שימוש לרעה והן לצורך שליטה בהוצאותיו, נקבע סעיף זה המחייב הצגת כל עסקת חיוב מיידני בחשבון. לעניין זה יובהר, כי הגילוי יכול שיעשה בדרכים שונות לדוגמא, באמצעות שורה נפרדת בחשבון העו"ש עבור כל עסקה הכוללת את כל פרטי העסקה, באמצעות שורה מרכזת אחת לכל יום עסקים בנקאי תוך מתן גישה לפירוט העסקאות כאמור וכד'. הצגת העסקה תעשה בסמוך לאחר ביצוע העסקה, קרי לכל המאוחר ביום העסקים הבנקאי העוקב ליום שידור העסקה.

9.4. בסעיף 19(ב) נקבע, כי בכרטיס חיוב מיידני יגלה המנפיק ללקוח, בדף פירוט חודשי, את העסקאות שבוצעו בכרטיס, וכן את המפורט בסעיף 12(1) להוראה.

דברי הסבר

דף הפירוט החודשי הינו דיווח משלים, הנוסף להצגת הפרטים העיקריים על כל עסקת חיוב מיידני במסגרת פירוט הפעולות בחשבון העובר ושב, ומיועד לצורכי בקרה של הלקוח. דף הפירוט יעמוד לרשות הלקוח בעמדות השירות האוטומטיות ובמסופי המחשב של התאגיד הבנקאי, וכן באמצעי ההתקשרות בו נוהג הלקוח לקבל הודעות מהבנק, לרבות באמצעים אלקטרוניים (בכפוף להוראת ניהול בנקאי תקין 420).

10. בסעיף 20 להוראה הוחלו על כרטיס החיוב המיידני סעיפים 7-9 לחוק כרטיסי חיוב התשמ"ו-1986.

דברי הסבר

סעיפי החוק המוזכרים בסעיף זה חלים כיום על כרטיסי אשראי בלבד ועל כן הורחבה תחולתם גם על כרטיסי חיוב מיידני.

11. פרק "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" התווסף להוראה.

אימוץ התקן מחייב מעבר לשימוש בכרטיסים חכמים (כרטיסי EMV) ושימוש במסופי תשלום בבתי עסק ובמכשירים למשיכת מזומן (ATM) התומכים ב-EMV (מסופים חכמים). בהתאם, ההוראה מתייחסת הן לפעילות ההנפקה של כרטיסי חיוב והן לפעילות הסליקה של עסקאות תשלום ומשיכת מזומן.

11.1. סעיף 22(א) להוראה קובע כי כל כרטיסי החיוב שיונפקו, למעט כרטיס בנק למשיכת מזומן בלבד, יהיו כרטיסים בתקן EMV, ולפיכך בחוזר זה נקבעה תקופת מעבר שתאפשר הוצאה מדורגת של כרטיסי מגנטיים משימוש.

11.2. סעיף 22(ב) להוראה מחייב את המנפיקים ליישם פתרון תפעולי המאפשר קביעת הקוד הסודי על ידי מחזיק הכרטיס (Self-Selected PIN). פתרון זה נועד להקל על הטמעת השימוש בקוד הסודי בקרב הלקוחות, בפרט במצב של ריבוי כרטיסים.

11.3. סעיף 23 להוראה קובע כי לא יחוברו מסופים חדשים שאינם תומכים בביצוע עסקאות בכרטיס חכם ברמת החומרה 2 וברמת התוכנה, ותידרש תמיכת סולקים בביצוע עסקאות EMV במסופים בעלי הסמכות רלוונטיות. כמו כן, ההוראה מחייבת כי כל מסוף חדש יהיה בעל הסמכות רלוונטיות לתקן 3PCI (Payment Card Industry), שהוא תקן בינלאומי מקובל בנושא אבטחת מידע של מחזיק הכרטיס.

כמו כן, מומלץ כי המסוף החדש יכלול תמיכה בעסקאות ללא מגע (NFC Contactless), זאת לאור הנחיה שפרסם ארגון כרטיסי חיוב מסטרקארד אירופה לפיה, תמיכה בעסקאות ללא מגע תידרש בכל מסוף חדש שיותקן החל מיום 1/7/2016 ועד שנת 2020 כל המסופים בבתי העסק יידרשו לתמוך בעסקאות אלו.

בחוזר זה נקבעה הטמעה מדורגת של מסופים התומכים בתקן EMV תוך התחשבות מיוחדת בבתי עסק בעלי היקף עסקאות נמוך בכרטיסי חיוב, זאת לאור החשיבות של

---

² לפירוט הדרישות ורשימת ההתקנים המאושרים לשימוש (Approved Products) ראו אתר של EMVCo – <https://www.emvco.com>

³ לפירוט הדרישות ורשימת ההתקנים המאושרים לשימוש (Approved PTS Devices) ראו אתר של PCI – <https://www.pcisecuritystandards.org>

צמצום השימוש במזומן ומעבר לאמצעי תשלום אלקטרוניים, ובהתחשב בשיקולי מהותיות.

11.4. סעיף 24 להוראה קובע כי התאגידים הבנקאיים יפסיקו לעשות שימוש במכשירי ATM שאינם עומדים בתקן EMV. ההוראה חלה הן על מכשירי ATM של התאגידים הבנקאיים והן על מכשירי ATM שמתחברים למערכות הבנקים.

11.5. מנגנון הסטת האחריות (Liability Shift) הוא מנגנון מקובל במדינות שונות בעולם לעידוד הסבת מערך התשלומים לביצוע עסקאות בכרטיסים חכמים. בהתאם, נקבע בסעיף 25 להוראה מנגנון המעביר לסולק את האחריות לתשלום סכום החיוב הנובע משימוש לרעה בכרטיס חכם שלא בתקן EMV. כמו כן, נקבע כי הסולקים רשאים להסיט את האחריות לתשלום לבית העסק, במקרים בהם בוצעו עסקאות שלא בתקן EMV.

11.6. הפיקוח על הבנקים יעקוב אחר תהליך הסבת המסופים, וישקול קביעת תמריצים בנוסף על המנגנון להסבת אחריות ככל שיידרש. לצורך כך תפורסם בהקדם הוראת דיווח לפיקוח שבה יפורטו הפרמטרים הרלוונטיים.

תחילה

12. התיקונים להוראה יכנסו לתוקף ביום ה-01.04.2016, למעט הסעיפים הבאים:

12.1. סעיפים 17(ב) ו-17(ג) בהתייחס לכרטיס נטען בלבד, יכנסו לתוקף ביום ה-01.10.2016.

12.2. סעיף 18 יכנס לתוקף ביום ה-01.10.2015.

12.3. סעיף 22 להוראה:

• סעיף קטן (א) בהתייחס לכרטיסי חיוב בינלאומיים יכנס לתוקף ביום ה-01.10.2015; לגבי כרטיסי חיוב לשימוש מקומי בלבד יכנס לתוקף ביום 01.10.2016.

• סעיף קטן (ב) יכנס לתוקף ביום ה-31.12.2018.

12.4. סעיף 23 להוראה:

• סעיף קטן (א) יכנס לתוקף ביום ה-01.07.2016.

• סעיף קטן (ב): חיבור מסוף חדש החל מיום 01.10.2015 ואילך יהיה חייב לתמוך ברמת החומרה בתקן EMV ולהחזיק הסמכות רלוונטיות לתקן PCI; חיבור מסוף חדש החל מיום 01.07.2016 ואילך יהיה חייב לתמוך ברמת החומרה והתוכנה בתקן EMV, לגבי בית עסק קטן שהיקף סליקת העסקאות השנתי בו לא עולה על 60,000 ש"ח האמור יחול החל מיום 01.07.2017.

12.5. סעיף 24 יכנס לתוקף ביום ה-01.01.2018.

12.6. סעיף 25 יכנס לתוקף ביום ה-01.07.2016.

הוראת מעבר

13. כרטיסי חיוב מיידים, שהונפקו לפני ה-01.04.2016, יוחלפו בכרטיסים העונים על דרישות ההוראה עד לתאריך 31.12.2016.

עדכון הקובץ

14. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

(6/15) [11] 470-1-8

להוציא עמוד

(12/14) [10] 470-1-6

בכבוד רב,

דוד זקן

המפקח על הבנקים

כרטיסי חיוב

מבוא

1. חברות כרטיסי אשראי הפועלות היום הינן תאגידי עזר של התאגידיים הבנקאיים כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן חוק הבנקאות (רישוי)). הוראה זו מסדירה את פעילותן של חברות כרטיסי אשראי ושל תאגידיים בנקאיים לעניין תפעול מערך כרטיסי החיוב.

הגדרות

2. "חברת כרטיסי אשראי" - שהיא תאגיד עזר, כאמור בסעיף 11(ב) לחוק הבנקאות (רישוי);

כהגדרתם בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 (להלן - חוק כרטיסי חיוב);

{

- "כרטיס חיוב"
- "כרטיס תשלום"
- "נכס"
- "לקוח"

כרטיס בנק כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, שחיוב באמצעותו הוא מיידי.

"כרטיס חיוב מיידי"

כרטיס תשלום כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, שחיוב באמצעותו הוא מיידי ולרבות לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר, המיועדים לביצוע תשלומים ולרכישת נכס מאת ספק, שניתן לצבור בהם ערך כספי בדרך של טעינה מראש, ובלבד שהחיוב באמצעותו הוא מיידי.

"כרטיס נטען"

עסקה בכרטיס חיוב מיידי או בכרטיס נטען, ולמעט תשלום בגין משיכת מזומנים באמצעות מכשירים אוטומטיים למשיכת מזומן.

"עסקת חיוב מיידי"

כמשמעותם בחוק כרטיסי חיוב;

{

- "מנפיק"
- "ספק"

כהגדרתו בסעיף 36ט. לחוק הבנקאות רישוי.

"סולק"

זכויות שמציע מנפיק ללקוחותיו בגין שימוש בכרטיס חיוב או החזקתו.

"נקודות/כוכבים" -

הוראות ניהול בנקאי תקין החלות על חברות כרטיסי אשראי

3. הנספח להוראה כולל רשימה של כל הוראות ניהול בנקאי תקין החלות על חברות כרטיסי אשראי.

הנפקת כרטיס חיוב

4. למעט בעת חידוש או החלפת כרטיס קיים, לא יפיק מנפיק כרטיס חיוב על שם לקוח, אלא לאחר שקיבל מהלקוח בקשה מתועדת. לעניין זה, בקשה חתומה על ידי הלקוח, תיעוד שיחה בכתב, תיעוד מוקלט של שיחה בה הלקוח מבקש הנפקת כרטיס או בקשה באמצעות מענה קולי אינטראקטיבי (IVR) ו/או אינטרנט, יחשבו לתיעוד.

5. חברת כרטיסי אשראי רשאית להנפיק כרטיסי חיוב בישראל, ולהחתים לקוחות על הרשאה לחיוב חשבון בדרך של משלוח החוזה בדואר ללקוח וקבלתו בדואר חתום על ידי הלקוח או בדרך של החתמת לקוחות על החוזה בפני נציג החברה במקומות שונים (להלן – סניפים זמניים), לפי בחירת חברת כרטיסי אשראי, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים:

(א) בחוזה כרטיס החיוב תעוגן זכותו של הלקוח לבטל את החוזה, ללא כל עמלה, תוך 30 ימים מיום שקיבל את הכרטיס, ובלבד שלא נעשה כל שימוש בכרטיס;

(ב) ימסרו ללקוח פרטי החברה (מען, מספר טלפון ומספר פקס) (להלן – המרכז) לצורך בירורים. במרכז ירוכזו התיעוד הנוגע להנפקת הכרטיס;

(ג) אישור הבקשה להנפקת כרטיס חיוב, למעט כרטיס תשלום, יעשה במרכז;

(ד) סניף זמני ימוקם בדלפק או בחדר עם שילוט מתאים של החברה. הפעילות עם הלקוחות תתנהל רק בתחום הסניף הזמני.

מסירת כרטיס חיוב

6. מנפיק יקבע בנהליו אמצעי זהירות בכדי לוודא שהכרטיס אכן הגיע ללקוח.

דיוור ופרסום

7. חברת כרטיסי אשראי רשאית לצרף למשלוח ההודעה בדבר פירוט חודשי על העסקאות שבוצעו בכרטיס החיוב (להלן - דף הפירוט החודשי), חוברת פרסומות המציעה ללקוחותיה רכישת נכסים מספקים המפרסמים בחוברת (להלן - חוברת הפרסומות).

8. הכנסות חברת כרטיסי אשראי ממכירת שטחי פרסום בחוברת הפרסומות לא יעלו על העלות התפעולית בגין משלוח דף הפירוט החודשי ללקוחות (לא כולל עלות הפקת דף הפירוט החודשי), והוצאות הפקת חוברת הפרסומות המצורפת לאותו משלוח.

שיווק נכסים

9. (א) מלבד הפצת חוברת הפרסומות, לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה מעורבות בהליך המכירה והשיווק של הנכסים (קבלת הזמנות, הפצת הנכסים, בעלות על הנכסים וכו') המוצעים בחוברת הפרסומות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לעיל, הניהול, הדיוור וההפצה של הנכסים הניתנים ללקוחות תמורת נקודות/כוכבים בלבד או במתנה, אפשר שיעשו על ידי חברת כרטיסי האשראי.

סיום חוזה כרטיס חיוב

10. מנפיק יתעד הודעת לקוח על סיום חוזה כרטיס חיוב; לאחר השלמת הפעולות הנדרשות לסיום חוזה כרטיס החיוב, ישלח על כך המנפיק הודעה בכתב ללקוח. ההודעה ללקוח יכולה להימסר גם בדף הפירוט החודשי.

חיובים וזיכויים של כרטיס חיוב שבוטל

11. (א) מנפיק לא יחייב חשבון לקוח בגין עסקאות שבוצעו לאחר סיום חוזה כרטיס החיוב, כאמור בסעיף 4 לחוק כרטיסי חיוב. עם זאת, לעניין שימוש לרעה בכרטיס חיוב יפעל המנפיק כאמור בסעיפים 5 ו-6 לחוק כרטיסי חיוב.

(ב) בעסקה מתמשכת, לאחר סיום חוזה כרטיס החיוב:

(1) המנפיק ישלח ללקוח הודעה בכתב בדבר סיום חוזה כרטיס החיוב ויציין, את

משך התקופה שבה ימשיך לכבד את החיובים, ככל שהחליט על תקופה כזאת. תקופה זו לא תעלה על שלושה חודשים מיום סיום החוזה, אלא אם הורה הלקוח על תקופה קצרה יותר (להלן – תקופת המעבר). בהודעה יצוין כי על הלקוח להעביר את החיובים לכרטיס חיוב אחר או לכל אמצעי תשלום אחר.

(2) המנפיק ישלח לספק או לסולק, לפי העניין, הודעה בכתב בדבר סיום החוזה ויציין, את המועד בו יפסיק לחייב את הלקוח בגין עסקה זו. היו המנפיק והסולק תאגידים נפרדים, ישלח הסולק לספק הודעה כאמור, לאחר שקיבלה מהמנפיק.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) (1) לעיל, אם במשך תקופת המעבר, ביקש הלקוח להנפיק לו כרטיס חדש או אם יש ללקוח כרטיס אחר, רשאי המנפיק להעביר, בעבור הלקוח, את החיובים לכרטיס החדש או האחר.

לעניין סעיף זה, "עסקה מתמשכת" - עסקה בין לקוח לבין ספק שהספק דיווח למנפיק לגביה, בעת עשייתה, כי התשלום בעבורה נגבה באמצעות הרשאה לחיוב חשבון בכרטיס חיוב.

פירוט חשבון

12. (1) מנפיק יגלה ללקוח בדף הפירוט החודשי, גם את המידע הבא:

(א) שם הספק המוצג ללקוחות, כפי שדווח למנפיק על ידי הסולק, אלא אם קבע המפקח אחרת.

(ב) האם הוצג הכרטיס במעמד ביצוע העסקה, כפי שדווח למנפיק על ידי הסולק, אלא אם מדובר בעסקה מתמשכת כהגדרתה בסעיף 11, שהמנפיק דיווח ללקוח לגביה, בדף הפירוט החודשי, כי מדובר בעסקה שכזו.

לעניין זה "הצגת כרטיס": קריאת נתוני הכרטיס במסוף המצוי בבית העסק של הספק או בכל אמצעי ייעודי אחר המשמש את הספק לקריאת כרטיסים.

- (ג) בעסקאות המתבצעות במטבע חוץ, לרבות רכישת נכסים, משיכת מטבע חוץ במזומן וכן ביטול עסקאות, כאמור:
- (1) תאריך ביצוע העסקה;
  - (2) סכום העסקה המקורית;
  - (3) סוג המטבע בו בוצעה העסקה המקורית;
  - (4) תאריך המרת העסקה למטבע בו חויב הלקוח;
  - (5) שער החליפין בו בוצעה ההמרה (כולל סוג שער החליפין והפניה לנתונים היסטוריים); אם ההמרה נעשתה על פי הסכום שנגבה מהמנפיק על ידי הסולק הבינלאומי (בסוג מטבע שונה מסוג המטבע בו בוצעה העסקה המקורית), יתן המנפיק גילוי גם לסכום ולסוג המטבע שבו חויב על ידי הסולק הבינלאומי.
  - (6) הסכום הכולל בו חויב הלקוח בגין העסקה (כולל מטבע החיוב);
  - (7) סכום העמלות שנגבה מהלקוח על ידי המנפיק, על פי רכיבו.
- (ד) בעסקות תשלומים הצמודות למטבע חוץ - שער החליפין הבסיסי ושער החליפין בו בוצע החיוב. בעסקאות קרדיט הצמודות למדד - מדד בסיס והמדד הידוע בו בוצע החיוב השוטף.
- (ה) מנפיק המאפשר ללקוחותיו צבירת נקודות/כוכבים, יפרט בדף הפירוט החודשי את החיובים שבוצעו בנקודות/כוכבים ואת היתרות העומדות לרשות הלקוח לאחר ביצוע החיובים (יתרת פתיחה, תוספות, גרועות תוך פירוט תאריך ומהות העסקה ויתרת סגירה).
- (ו) מסגרת האשראי ושיעור הריבית על מסגרת זו.
- (ז) בכרטיסים בהם ניתן לקבל פטור מעמלות מסוימות בהתאם להיקף הפעילות בהם (סכום ו/או מספר פעולות בחודש), יפרט מנפיק הכרטיס, בתדירות שאינה נמוכה מאחת לשלושה חודשים, את מספר הפעולות ו/או את סכום הרכישות שבוצעו באמצעות הכרטיס בפועל, לעומת מספר הפעולות ו/או סכום הרכישות הנדרשים לקבלת הפטור, ביחס לתקופה אליה מתייחס הפטור.
- (2) על אף האמור בסעיף קטן (1) לעיל, במידה וכרטיס הלקוח בוטל או נחסם, והמנפיק המשיך לחייב את חשבון הלקוח בגין עסקאות שבוצעו בכרטיס טרם הביטול או החסימה, רשאי המנפיק לשלוח ללקוח דף פירוט לגבי עסקאות אלה, בסמוך לאחר מועד החיוב הראשון והאחרון שלאחר הביטול או החסימה בלבד, ולכל הפחות אחת לכל שלושה חודשים.

נקודות/כוכבים

13. בטל.
14. בטל.
15. בטל.

המרת עסקאות במט"ח לשקלים

16. בטל.

כרטיס חיוב מיידי וכרטיס נטען

17. העברת הכספים בעסקאות חיוב מיידי תתבצע כלהלן:

(א) בעסקאות המתבצעות בכרטיס חיוב מיידי, יחייב מנפיק את הלקוח בערך יום שידור העסקה.

(ב) בעסקאות חיוב מיידי, יעביר מנפיק את הכספים לסולק לכל היותר בתוך 2 ימי עסקים ממועד שידור העסקה.

(ג) בעסקאות חיוב מיידי, יעביר סולק לבית העסק את כספי העסקאות שבוצעו, לכל היותר בתוך 3 ימי עסקים ממועד שידור העסקה.

18. על גבי כרטיס חיוב מיידי וכרטיס נטען יוטבע, בעת הנפקתם או בעת חידושם, סימון המבדיל אותם מיתר כרטיסי החיוב.

19. דיווח על עסקאות המתבצעות בכרטיס חיוב מיידי יהיה כלהלן:

(א) מנפיק יציג כל עסקה, שבוצעה באמצעות כרטיס חיוב מיידי, בדף חשבון עובר ושב, בסמוך לאחר ביצועה, תוך סימון העסקה כפעולה שבוצעה בחיוב מיידי, וכן בציון תאריך ביצוע העסקה, שם הספק, בהתאם לסעיף 12(א), וסכום העסקה.

(ב) בכרטיס חיוב מיידי יגלה המנפיק ללקוח, בדף פירוט חודשי את העסקאות שבוצעו בכרטיס, וכן את המפורט בסעיף 12(1) להוראה.

20. סעיפים 7-9 לחוק כרטיסי חיוב יחולו על כרטיס חיוב מיידי.

שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV

21. סעיפים 22-25 יחולו על תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), לרבות: תאגיד בנקאי שהוא חברת שירותים משותפת, תאגיד עזר שהוא חברת כרטיסי אשראי וכן סולק.

הנפקת כרטיסי חיוב

22. (א) מנפיק, לא ינפיק כרטיס חיוב, למעט כרטיס בנק למשיכת מזומן בלבד, אלא כרטיס התומך בתקן EMV ("כרטיס חכם");

(ב) על המנפיק ליישם פתרון תפעולי המאפשר קביעת קוד סודי אישי (PIN), הנדרש לביצוע עסקה בכרטיס חכם, על ידי הלקוח.

סליקת עסקאות בכרטיס חיוב

23. סולק יסלוק עסקאות שבוצעו באמצעות מסופים התומכים בתקן EMV ותקן אבטחה PCI, כמפורט להלן:

- (א) הסולק יאפשר סליקת עסקאות בתקן EMV לכל בית עסק שיבקש לעשות כן, ובלבד שברשות בית העסק מסוף בעל הסמכות חומרה ותוכנה מלאות לתקן EMV;
- (ב) סולק יחבר מסוף, בין אם בעת צירוף בית עסק חדש בין אם בעת התקנת מסוף נוסף לבית עסק קיים, רק אם המסוף בעל הסמכות חומרה ותוכנה מלאות לתמיכה בתקן EMV וכן בעל הסמכות רלוונטיות לתקן PCI.

מכשירים אוטומטיים למשיכת מזומן

24. תאגיד בנקאי לא יפעיל ולא יחבר למערכתיו מכשירים אוטומטיים למשיכת מזומן (ATM) אלא אם מכשירים אלו בעלי תמיכה פונקציונאלית מלאה לביצוע עסקאות בכרטיס חכם.

מנגנון הסטת אחריות (Liability Shift)

25. במקרה בו חויב כרטיס חכם בשל עסקאות או פעולות שבוצעו אגב שימוש לרעה, כאמור בסעיף 5 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, שלא בתקן EMV, הסולק יהיה אחראי להשבת סכום החיוב למנפיק.

נספח

הוראות ניהול בנקאי תקין שחלות על חברות כרטיסי אשראי¹

- א. דירקטוריון (301)* ;
- ב. רואה החשבון המבקר של תאגיד בנקאי (302)* ;
- ג. תקשורת של רואה חשבון מבקר עם הגורמים המופקדים על בקרת העל בתאגיד הבנקאי (303)* ;
- ד. חשבונאי ראשי (305)* ;
- ה. קצין ציות (308) ;
- ו. בטל ;
- ז. עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים (312) ;
- ח. מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (313) ;
- ט. רכישה עצמית על ידי תאגידי בנקאיים (332) ;
- י. ניהול סיכונים* (339) ;
- יא. בטל ;
- יב. מעילות של עובדים ונושאי משרה* (351) ;
- יג. ביטוח בנקאי* (352) ;
- יד. הוצאת מסמכים ממשרדי התאגידי הבנקאיים* (356) ;
- טו. ניהול טכנולוגיית המידע (357) ;
- טז. קשרי תאגידי בנקאיים עם מתווכים (359) ;
- יז. רוטציה וחופשה רציפה* (360) ;
- יח. הטבות לעובדים של לקוח* (404) ;
- יט. שירותים בנקאיים לעולים חדשים* (406) ;
- כ. חיוב לקוחות בשכר טרחה של עו"ד* (409) ;
- כא. התרמת לקוחות על ידי עובדי התאגידי הבנקאיים* (410) ;
- כב. מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות (411) ;
- כג. נהלים בנושא עמלות (415) ;
- כד. חשבונות קטינים (416) ;
- כה. עמלת פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיר* (454) ;
- כו. תיקון וביטול רישומים על ידי חברות כרטיסי אשראי (471) ;
- כז. העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח (סעיף 21 להוראה (432) ;
- כח. מדידה והלימות הון (הוראות 201-211) ;
- כט. מסירת מידע באמצעים אלקטרוניים (הוראה (420) ;
- ל. הפחתה או תוספת בשיעורי הריבית (הוראה (421) ;
- לא. הטבות לא בנקאיות ללקוחות (הוראה (403).

* הוראות שהוחלו על חברות כרטיסי אשראי עם כניסת הוראה זו לתוקף.

¹ יש שהמונח לקוח בהוראה מסוימת יתייחס גם לספקים, שהם למעשה לקוחותיהם של חברות כרטיסי אשראי.

* * *

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
30/01/05	הוראה מקורית	1	2156
25/03/10	עדכון	2	2266
19/10/10	עדכון	3	2277
13/11/11	עדכון	4	2314
27/12/11	עדכון	5	2323
19/09/12	עדכון	6	2346
04/08/13	עדכון	7	2395
09/09/13	עדכון	8	2398
06/07/14	עדכון	9	2424
15/12/14	עדכון	10	2443
29/06/15	עדכון	11	2470